

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3133/2529

นายใหญ่ พลาญเวชจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1259

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้เป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน ย่อมตกลงกันให้แบ่งเงินของห้างหุ้นส่วนเมื่อใดก็ได้ ทำนองเดียวกับเจ้าของรวมตกลงแบ่งทรัพย์สินกันนั่นเองจำเลยรับเงินส่วนแบ่งจำนวนหนึ่งมาจากศาลตามคำพิพากษาศาลฎีกาให้แบ่งเงินค่าสินค่าของห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน อันเป็นกรรมสิทธิ์รวมให้แก่โจทก์ที่ 1 กับจำเลยผู้เป็นหุ้นส่วนโดยห้างหุ้นส่วนนั้นเลิกกันแล้วและอยู่ในระหว่างที่มีการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนอยู่ เงินส่วนที่แบ่งให้จำเลยก็ตกเป็นของจำเลย ผู้ชำระบัญชีหาไม่อำนาจที่จะเรียกร้องหรือเข้าเก็บรักษาเงินจำนวนนี้ โดยอ้างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1259 ได้ไม่

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เดิมโจทก์ที่ 1 ได้เข้าหุ้นกับจำเลยผลิตสินค้าออกจำหน่ายออกโดยมิได้จดทะเบียนห้างหุ้นส่วน ต่อมาศาลแพ่งได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เลิกห้างหุ้นส่วนระหว่างโจทก์ที่ 1 กับจำเลยตั้งโจทก์ที่ 2 เป็นผู้ชำระบัญชี จำเลยได้ฟ้องโจทก์ที่ 1 เป็นอีกคดีหนึ่งเกี่ยวกับเงินค่าสินค่าของห้างหุ้นส่วน ซึ่งศาลฎีกาพิพากษาให้โจทก์ที่ 1 ชำระเงินส่วนของจำเลยครั้งหนึ่งจำนวน 239,297 บาท ให้จำเลย จำเลยได้รับเงินจำนวนดังกล่าวไปจากศาลแล้ว ศาลฎีกามีคำพิพากษาคดีนี้ภายหลังที่ศาลแพ่งได้มีคำพิพากษาให้เลิกห้างหุ้นส่วนและตั้งผู้ชำระบัญชี การชำระบัญชีไม่เสร็จ ขอให้บังคับจำเลยชำระเงินจำนวน 239,297 บาท พร้อมดอกเบี้ยคืบโจทก์ที่ 2 จำเลยให้การว่า โจทก์ที่ 1 จะมอบอำนาจให้โจทก์ที่ 2 ดำเนินคดีแทนหรือไม่ไม่ทราบ จำเลยไม่ต้องคืนเงินจำนวนดังกล่าวแก่โจทก์ เพราะศาลฎีกาได้แบ่งเงินให้โจทก์และจำเลยคนละครึ่ง ได้แยกจากการเป็นหุ้นส่วนกันแล้ว ถือว่าเป็นการชำระหนี้โดยชอบผู้ชำระบัญชีไม่ต้องชำระบัญชีอีกศาลชั้นต้น มีคำสั่งให้งดสืบพยานแล้ววินิจฉัยว่า โจทก์ที่ 2 มีอำนาจฟ้องคดีแทนโจทก์ที่ 1 จำเลยได้รับเงินไปตามคำพิพากษาของศาลแม้ห้างหุ้นส่วนสามัญ ซึ่งโจทก์ที่ 1 และจำเลยเป็นหุ้นส่วนได้เลิกกัน และอยู่ในระหว่างชำระบัญชี แต่โจทก์แสดงไม่ได้ว่าจำเลยมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องส่งเงินจำนวน 239,297 บาท คืนห้าง จำเลยจึงยังไม่ต้องส่งมอบเงินดังกล่าวให้แก่โจทก์ พินิจพิเคราะห์ข้อเท็จจริงทั้งสอง อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนโจทก์ทั้งสองฎีกาศาลฎีกาพิเคราะห์แล้ว วินิจฉัยว่า เงินที่จำเลยรับมาจากศาลตามคำพิพากษาศาลฎีกานั้น แม้เดิมจะเป็นเงินของห้างหุ้นส่วนระหว่างโจทก์ที่ 1 กับจำเลย แต่ห้างหุ้นส่วนดังกล่าวมิได้เป็นนิติบุคคล โดยแท้จริงแล้ว เงินดังกล่าวก็คือเงินของผู้เป็นหุ้นส่วน คือโจทก์ที่ 1 และจำเลยร่วมกันนั่นเอง ผู้เป็นหุ้นส่วนย่อมตกลงให้แบ่งเงินของห้างหุ้นส่วนเมื่อใดก็ได้ ทำนองเดียวกับเจ้าของรวมตกลงแบ่งทรัพย์สินกันนั่นเอง ที่จำเลยรับเงินจำนวนดังกล่าวมานั้นก็เนื่องมาจากศาลพิพากษาให้แบ่งเงินค่าสินค่าของห้างหุ้นส่วนอันเป็นกรรมสิทธิ์รวมให้แก่โจทก์ที่ 1 และจำเลยผู้เป็นหุ้นส่วน เงินส่วนที่แบ่งให้จำเลย ก็ตกเป็นของจำเลยแล้ว หากยังคงเป็นเงินของห้างหุ้นส่วน อันจำเลยจะต้องส่งมอบให้ผู้ชำระบัญชีหรือเป็นเงินที่จะต้องแบ่งให้โจทก์ที่ 1 อีกไม่ โจทก์ที่ 2 ในฐานะผู้ชำระบัญชี หาไม่อำนาจที่จะเรียกร้องหรือเข้าเก็บรักษาเงินจำนวนนี้ โดย

อ้างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1259 ดังที่โจทก์ฎีกาไม่ หากการชำระบัญชีเสร็จแล้ว โจทก์ที่ 1 จะมีสิทธิเรียกร้องอะไรจากจำเลย ก็เป็นเรื่องที่โจทก์ที่ 1 จะต้องไปเรียกร้องเอาตามสิทธินั้นต่อไปพิพากษายืน

องค์คณะ

โสภณ รัตนกร · ไพรัช วงศ์วัฒนะ · วิฑูรย์ ตั้งตรงจิตต์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/3133/2529>